SPICILEGII BIBLIOGRAPHICI

SPECIMEN SECUNDUM

SISTENS

EX

BIBLIOTHECA REGIA HAVNIENSI

PRIMITIARUM ARTIS TYPOGRAPHICÆ

CL. V. MAITTAIRIO INCOGNITARUM

DECADEM TERTIAM

IN COLLEGIO MEDICEO

DIE 19 DECEMBRIS 1782 DISPUTAVIT

ERASMUS NYERUP

HAVNIÆ 1782.

TYPIS PETRI HORREBOWII.

NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

1481.

XXI. Petri Lombardi Liber Sententiarum. Fol.

Huic libro qvaſi fundamento ſuperſtructa fuit tota Theologia & Philoſophia medii ævi ſcholaſtica: autor, natione *Lombardus*, cui ex hocce ſcripto cognomen inditum erat iſtud notiſſimum *Magiſter ſententiarum*, ſeculo XII. Epiſcopus Pariſienſis fuit.

Operis hujus complures dantur editiones, qvarum præſens eſt infreqventior, apud Maittairium variosqve alios Bibliographos non obvia.

Forma characterum eſt ita dicta Gothica cum multis compendiis vocum ac ſyllabarum: interpunctionibus utitur puncto & duobus punctis; caret ſignaturis, reclamantibus

& numero paginarum; ſingulæ paginæ in duas dividuntur columnas, qvarum unaqvæqve lineas comprehendit LV. in margine ſuperiori uniuscujusqve folii literis majuscuLis per totum opus indicatus eſt liber & ſimul caput libri, vel, ut ibi vocatur, *diſtinctio* in iſto comprehenſa folio; in fine operis hæc ſubſcriptio: *celeberrimus ac famociſſimus theologicarum ſententiarum liber, magiſtri petri lombardi: ſacre theologie doctoris eximii. Anno domini Milleſimo qvadringenteſimo octuageſimo primo. Impenſis Antonii Koburger Nurnberge impreſſus decima die may finit feliciter, ex qvo laus & gloria Deo.*

Eodem, qvo liber jam deſcriptus, volumine compactus eſt *Vocabularius Juris utriusqve*, qvi apud eundem Typographum, eodem anno & eisdem plane typorum formis exſcriptus prodiit; huncce cum attulerit *Mattairius* librum Annal. Typograph. Tom. I. Ed. 2. pag. 425, magis eſt qvod mirer, alterum illum ejusdem artificis & ejusdem anni illi fuiſſe incognitum.

1487.

1487.

XXII. Bernhardi de Parentinis Elucidarius Missæ. Fol.

Liber hic jam inſtructus eſt ſignaturis alphabeti literis minutioribus indicatis, & folia etiam in parte ſuprema numerantur characteribus Romanis in utraqve pagina folii uniuscujusqve ſimul expreſſis, talis vero exactitudo in tanta editionis vetuſtate minime eſt vulgaris: nullæ autem inveniuntur voces ita dictæ reclamantes, nec diphtongi, nec ullæ interpunctiones minores: character eſt gothicus compendiis haud paucis deformatus; ſingulæ paginæ habent columnas duas, qvæ in qvovis folio numerantur per literas ſupra in margine poſitas A. B. C. D. lineas unaqvæqve columna habet XLV.

In primo codicis folio, qvod infra ſignatur *a* 2 & ſupra numeratur *Folium I*, legitur titulus & argumentum libri ſeqventibus: *Elucidarius omnium difficultatum circa officium*

miſſe occurrentium fratris ber (Bernhardi) *de parentinis ordinis predicatorum provincie tholoſane: conventus orthefii in vaſconia: qvi in hoc opere ſeqvitur illuſtriſſimi ac eximii doctoris ſancti Thomæ de aqvino, determinationes & dicta qvoad concluſiones, qvi aliter lilium miſſe nuncupatur incipit feliciter. — Incipit epiſtola. — Reverendiſſimo in Chriſto patri ac ſuo pre ceteris domino ſpeciali domino P.* (Pictavino) *divina providentia epiſcopo albienſi, veſter humilis famulus ber.* (Bernhardus) *ordinis predicatorum & conventus orthefii* &c. Ad finem hujus epiſtolæ nuncupatoriæ legitur: datum & completum tholoſane, in vigilia beati Dominici Anno domini MCCCC qvadrageſimo ſecundo. Evincitur vero in *Echardi* Scriptor. ord, Præd. Tom. I. pag. 612 hic ſubeſſe errorem, C ſcilicet unum ſuperfluum additum, legendumqve eſſe MCCC qvadrageſimo ſecundo, tunc enim floruit epiſcopus Albienſis Pictavinus. Noſtra qvidem editio ignota erat *Echardo*, ad manum vero habuit recentiorem Pariſienſem anni 1531, qvæ eundem errorem cum noſtra editione,

ex

ex qva ſine dubio fluxit, haberet communem. Hactenus qvidem bene *Echardus:* cum vero ſubjicit l. cit. " Qvod in errorem induxit Tri„ themium & ſeqvaces, Luſitanum, Eyſen„ gremium, Poſſevinum, Fernandez, Alta„ muram, qvi Bernardum noſtrum ad 1442 „ referunt ſeculo integro antiqviorem", mire fallitur; partim enim non patet, qvi fieri poſſet, ut erratum in editione libri anno 1531 procurata commiſſum in errorem induceret Trithemium, qvi obiit 1516; & præterea omnino falſum eſt Trithemium & Altamuram referre Bernardum noſtrum ad annum 1442. In editione prima libri *Trithemii* de Script, Eccleſ. evulgata Baſileæ 1494 extat in folio 86 in fine paginæ ſecundæ „ Bernardus Parentinus ordinis fratrum præ„ dicatorum vir in divinis ſcripturis: & lon„ ga exercitatione peritus atqve in ſcholaſti„ cis diſciplinis non mediocriter doctus inge„ nio ſubtilis & clarus eloqvio &c. Claruit „ ſub Ludovico imperatore qvarto Anno do„ mini MCCCXL", qvæ verba eodem tenore leguntur pag. 143 in illa libri Trithemii

editione, qvam ſuæ Bibliothecæ Eccleſiaſt. Inſeruit *J. A. Fabricius. Altamura* in Biblioth Dominic. pag. 116 etiam ad annum 1340 refert. " Bernardum Parentini Toloſanum con„ventus Ortcſii in Aqvitania clarum Philoſo„phum ac Theologum". Qvod vero ad *Ant. Poſſevinum* attinet, habet Apparat. Sac. pag. 217 ſeqq. " Bernardus Parentinus ord. „Præd. Provinciæ Tholoſanæ ſcripſit librum „a ſe prænotatum Librum Miſſæ *a*), in qvo „ſacri Canonis & totius Miſſæ capita juxta „doctrinam D. Thomæ enodantur. Claruit „Tritem. 1440". Hic locus per errorem Typographi ſubſtituens notam arabicam qvaternarium 4 pro 3, procul dubio eſt fons & origo erroris Echardiani. *Jöcher* in Gel. Lex. & Fabricius in Bibl. med. & inf. Latinitatis etiam recte retulere Bernardum ad ſeculum decimum qvartum.

In folio octogeſimo octavo eſt concluſio operis: *Anno domin nativ. MCCCCLXXXVII pridie vero kalendas novembris explicit elucidarius*

a) Lege: Lilium Miſſæ.

darius ſeu lilium miſſe ad honorem & gloriam illius, qvi in hoc ſacramento conſecratur domini noſtri Jeſu Chriſti nec non illuſtriſſimi & eximii doctoris ſanctiſſimi Thome de aqvino cujus dicta & determinationes catholicas in hoc opere qvantum ad concluſiones & multa etiam circa expoſitionem miſſe ego frater bernnardus de parentinis ordinis prædicatorum provintie tholoſane & conventus orthefii in vaſconia ſecutus ſum qvi qvidem doctor egregius ad preces omnium magiſtrorum in pariſius (pariſiis) *ſuper hoc ſcripſit qvod verum eſſe videbatur & poſtqvam ſcripſit libellum ſuum præſentavit crucifixo in altari rogans ferventiſſime qvod ſi vera de eo ſcripſerat ipſe ſibi reſpondere dignaretur, & tunc crucifixus reſpondit bene ſcripſiſti de me thoma. Idcirco apparet liqvide ex confirmatione & approbatione divina, qvod qvi hunc doctorem ſeqvitur non ambulat in tenebris ſed habebit lumen vite qvod nobis concedat dei filius in ſecula ſeculorum benedictus. Amen*

Ad hunc locum annotavit *Echard* l. cit. „Alva „ (in libro dicto: Funiculi nodi indiſſolubiles „ &c.) mire torqvetur ob relatam a Bernardo

 „ noſtro

„ noſtro doctrinæ S. Thomæ ex ore crucifixi „ approbationem & in omne latus ſe vertit, „ ut eam peſſum det, ſed incaſſum, cum ex „ hoc ſcriptore pateat non recens inventam „ ſed mox a Sancti canonizatione palam prædicatam “.

Bernardi noſtri ne qvidem nomen in *Maittairii* annalibus occurrit; editionem *Lilii* Colonienſem 1484 & duas ſeculi XVI. nominat Echard, de noſtra vero indicio loci eſt typographi deſtituta ubiqve ſilentium eſt.

In foliis ſex poſtremis excuſa eſt *Tabula ſive directorium denotans materias ſecundam Alphabeti ordinem in hoc opere contentas. In qva quidem tabula duo reſtant diligenter notanda. Primo qvod numerus circa quamlibet clauſulam inventus ſignat numerum foliorum. Litere vero eidem conjuncte ſignant columnas cujuslibet folii, ut patet intuenti.* Folia hæc ſex habent ſignaturam, aſt non in parte ſuperiori numerantur; ſingula inſcribuntur *Tabula materiarum.*

ABSQVE

ABSQVE NOTA LOCI ET ANNI.

XXIII. JACOBI DE THERAMO LIS CHRISTI ET BELIAL. Fol.

Foliis 95. impreſſa eſt hæc editio absqve reclamantibus, ſignaturis & ciphris, unaqvæqve pagina habet columnas duas, & qvælibet columna lineas 36; forma typorum eſt gothica incompta, & compendia ſcripturæ bene multa admittit; loco omnium ſignorum diſtinctionis adhibet punctum unum rude: habet ita omnes notas magnæ vetuſtatis, ut omnium hujus libri editionum prima qveat haberi.

Opus in fronte hunc præfert titulum! *Lis Chriſti & Belial judicialiter coram Salomone judice a ſede divina dato agitata ſuper ſpolio & violencia per eundem Chriſtum in inferno commiſſum ſingularem practicam continens incipit feliciler.* Deinde in nova linea, *univerſis Chriſti fidelibus atqve orthodoxe ſancte matris eccleſie fidei cultoribus hoc breve compendium inſpecturis Presbyter jacobus de theramo*

ramo b) archidiaconus averſanus & canonicus aprutinenſis & in jure canonico padue diſcipulorum minimus ſub veſtrarum oracionum recommendacione animarum & corporum in eo ſalutem qvi mortificat & vivificat deducit ad inferos & reducit.

In noſtro exemplo manus vetuſta in folii XII. columna altera poſt lineam ultimam ſupplevit qvinqve verba, qvæ incuria typographi ex hac exciderant editione, ſcilicet poſt: Item nota qvod *tale juramentum calumpnie in principali* jam ſeqvitur folio verſo: cauſa præſtitum ſervat partem indempnen &c.

In fine operis ſeqq. *datum averſe prope neapolim die penultimo menſis octobris indictionum VI anno domini MCCCLXXXII pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & domini urbani ſacroſancte ac univerſalis eccleſie pape ſexti anno qvinto & etatis mee anno triceſimo tercio qve etas in homine ſemper peccatrix habetur & peccatorum plena, tam juvenes qvam ſenes*

b) Dicitur etiam Jacobus de Ancharano.

ſenes meditentur in hoc opuſculo & perpendant magnam dei miſericordiam peccatoribus adeſſe & ideo opuſculum iſtud inter eosdem nominetur peccatorum conſolacio c). Infra leguntur verſus ſeqventes:

Ut gaudere ſolet feſſus jam nauta labore
Deſiderata diu litora tuta videns.
Haud aliter preſſor hujus jam fine libelli
Exultat viſo laſſus & ipſe qvidem.
Laus criſto detur ſiuit a qvo qvicqvid habetur.

Jaco-

c) Hunc etiam titulum exhibent operis verſiones gallicæ apud *De Bure* Bibliographie Bell. Lettr. tom. II. pag. 224 & Flandrica apud *Marchand* Hiſt. de l'Imprim. pag. 79, qvo ultimo loco de ſcripto hoc ſeqvens fertur judicium: „ On amuſoit autrefois le Peuple par ces ſortes des fictions, pretendues pieuſes, farcies „ des dogmes les plus abſurdes ainſi qve des „ Superſtitions les plus groſſieres, & ou l'Ecriture étois ridiculement traveſtie en Farce; „ & cela afin de l'empecher par la de recourrir „ à la Source, qv'on avoit tout l'Intérêt du „ Monde de ne lui point laiſſer connoître.

Jacobus de Teramo etiam nomen gerebat patronymicum minus notum *Palladini:* contrarias de opella hac Eruditorum ſententias, ac in genere varia de autore, a nonnullis Atheiſta contra a Math. Flacio veritatis teſte & a Johanne Huſſ. propheta habito, judicia copioſe & erudite affert *Marchand* Diction. Hiſtor. pag. 117 & ſeqq., ubi ſimul libri præcipuum transſcribitur argumentum. Comparatur etiam ſcriptum hoc cum *Miltoni* Paradiſo amiſſo aliisqve Comœdiis ſpiritualibus, poſt multas vero diſceptationes relinqvitur ambiguum, utrum *Jacobus* ſacras ludibrio habuerit literas, an pro ſeculi ſui barbarie & ignorantia allaboraverit notitiam ſacrorum librorum latius propagare.

De multis hujus operis, primis ab arte inventa annis typis exſcriptis, editionibus & verſionibus legantur præter *Maitairium* Annal. Typograph. tom. V. part. prior. pag. 513 & 526. it. tom. I. ed. 2 pag. 759. *Zapf* Annal. Typogr. Auguſtanæ paſſim, *Freytagii* Annal. pag. 713, &, qvi inſtar omnium

eſſe

eſſe poteſt, *Marchand* l. cit. a qvo ſimul citantur operis duæ verſiones danicæ, qvæ manu exaratæ in Muſeo Ill. Roſtgaardii aſſervabantur, vid. Biblioth. Roſtgaard. pag. 475 & 76.

Qvamvis tam ſæpe typis ſub infantiam artis typographicæ exſcriptus prodierat liber, tanta nihilominus ſe commendavit raritate, ut Trithemius, Gesnerus, Du Pin aliiqve bibliographi manu ſcriptum tantum exſtare aſſerere non dubitarint.

1492.

XXIV. Belyals Klage over Jeſum. Fol.

Dyt bock holt inne van der clage unn anſprake de Belyal van der ganczen helliſchen ſchare wegen ouer Jeſum deit umme roef unn ſchaden den he der helliſchen ſchare gedan hefft an dem Dage ſyner upſtandinge do he de ſynen uth der helle nam Dar jegen unſe here ieſus chriſtus Moyſen to ſinen vorweſer one to vor-

anſ-

Digitized by Google

antworden gehat heſft Dar ynne mach men etlike houeſche practican leren.

Eſt titulus libri *Palladini* in lingvam Saxoniæ inferioris verſi: ex fine præfationis Translatoris germanici qvædam transſcribam notatu digna, qvoniam ex illis conſpicuum eſt, qvam de ſcopo & uſu libri ſententiam foverit Translator: of ſchal nymant dyt bok alſo entvoldichliken vorſtan, dat he geloue dat dat na geſchreuen alſo ſekerlyk geſcheen, Dorch des willen is dyt bock ghemaket worden dat men dar ynne lere wo men eyn geiſtlik recht anvaen vulboren unde enden ſchal, unde dat man kan erkennen unrecht unn den ſchaden unde ſick mit reckte erweren. — God helpe uns vorbad dyt bock in ſynem namen to volbringen.

Opus forma typorum monachali, cum freqventibus abbrevationibus, excuſum habet ſignaturas, literas initiales florentes, & ex interpunctionibus comma & punctum; ſed nec reclamantes nec ciphros numerum folio-

rum

rum indicantes; inſtructum eſt figuris multis rudibus & admodum ridiculis ligno inſculptis, coloribusqve itidem craſſis diſtinctis, inter qvas eminent ſcenæ diabolos repræſentaturæ, in qvorum figuris exprimendis & variandis valde copioſus & ingenioſus fuit Xylographus.

Sub calcem libri leguntur hi verſiculi:

Hyr hefft dyt bock eyn ende
God de mote alle duvele ſchenden
Unde geve uns allen gelyke
Na duſſem elende
Dat evige frone hemmelrike
A M E N.

Gedrucket unde vulendet In der lofflycken Stadt Magdborch dorch Mauricium brandiß Na der gebort criſti duſent vyerhundert unde in den xcii jare (1492) Den negeſten frydach na des hilgen cruczes vyndynghe.

Ligatus eſt liber corio ſubrufo; in altero latere involucri impreſſæ ſunt literæ in ſinuoſa invicem ductæ volumina deauratæ *F* & *S*

 ſimul-

ſimulqve annus 1586. usui ſcilicet Regis *Friderici* II conjugisqve ejus *Sophiæ* præſens ſine dubio ſerviebat exemplar, cujus etiam Regis annotata autographa ſuſpicor eſſe ſeqventia: *Spes mea Criſtus* Mein Hofnung zu Gott. — Item: *Omnia ſi pertas famam ſervare memento*
Qva ſemel amiſſa poſte (a) *nullus erit* (s)

Præter duas ſupra pag. 75 memomeratas hujus ſcripti verſiones Danicas manu exaratas alia indicatur in Suhms Samling. til den Danſke Hiſt. 1 B. 2 Hefte Sid. 91 ſub titulo ſeqventi: „En trette imellum Jeſum af „Nazareth og Belial paa Helvedes herſka„res Vegne, om det Rov vor Herre giorde „i Helvede, der han havde med en hvid Fa„ne med et rodt Kors forjaget alle Dievlene „og pluſtred Helvede, udfriede Patriarkerne „og andre af Helvedes Forborg, efter at de „i ſaa lang Tid havde jammerligen raabt til „Jeſum af ſamme Helvedes Forborg, at han „vilde nedkomme af Himmelen og frelſe „dem.“ — Deniqve etiam in Bibliotheca illuſtriſſimi noſtri *K. Ancheri* aſſervatum video codi-

codicem, qvi præter exemplar legum Scanicarum Waldemari I. continet, **En Trette imellom Jeſum af Nazareth och Belial, en Procurator paa Helſſuedis Herſkabs vegne. — Skreſſuidt paa Eſperød aff Abraham Rasmuſſønn Aar 1592.** Sed hic ad finem usqve librum non perduxit translator: in medio ſubſiſtit opere Belialem inducens ex inferno reducem „ Betenckende ſich fram och „ thillbage tuertt och endelangs bode hid och „ did, dog hannd dermed kom thill ingen „ Ennde. For ſortheds ſkyld, da ville vy „ lade det altſammen fare och thilbagebliffue „ och tale om huor, och naar Belial med ſit „ ſelſkaff ſkall komme thil deris Opretning „ igien og fange vederlag for deris Fanger „ ſom de haffde myſt. — — — — Dette ſkal „ ſkee naar Jeſus Chriſtus Guds leſſuendis „ Sonn ſkal nederkomme aff Himmelen — — „ at domme leſſuendes och dode, ſom der „ ſtaaer Mathei y det 25 Cap. da ſkall han „ ſighe thill alle de Vgudelige och wanthro „ Menniſker ſom ere ſkickede thill hans venſtre „ Haand. Gaar bort fra mig y formaledi-

„ dede och forbandede thill thend euige Jld
„ ſom er bereed Dieſſuelen och hans Engle. “

1495.

XXV. AQVILA LEONARDI ARETINI. Fol.

An etiam *Leonardus Brunus*, a loco nativitatis dictus *Aretinus*, non infimum Italiæ literatæ ſub finem XIV initiumqve XV ſeculi decus, vere ſit autor hujus operis ſub nomine *Aqvilæ volantis* editi ob aniles fabulas lingvamqve incorrectam Aretino indignam in dubium vocavere varii, vid. Merckwürdigk. der Köngl. Bibliothek zu Dresden. Tom. III pag. 353, omittiturqve etiam ſcriptum hoc in enumeratione ſcriptorum Aretini in *Fabricii* Bibliotheca med. & inf. Latin. edit. *Manſi* Tom. I. pag. 290 & *Hambergeri* Nachrichten Tom. IV. pag. 116.

Impreſſum eſt opus hoc charactere romano eleganti absqve reclamantibus, habet vero

vero ſignaturas ut & folia numerata in parte ſuperiori; ſigna diſtinctionis adhibet punctum & colon; conſtat foliis CXIV; in qvavis pagina ſunt lineæ 43; clauditur hac ſubſcriptione: *Qui finiſſe Laudando la divina gracia: la excellente & delectabile opera intitulata Laqvila compoſta per lo Magnifico & doctiſſimo homo miſſer Leonardo Aretino: & da ipſo curioſamente translata da Latino in vulgare ſermone ad laude & gloria de qvella felice memoria Julio Ceſaro Auguſto Imperatore deli potentiſſimi Romani. Et impreſſa in Milano per Antonio Zaroto Parmeſano nel* MCCCCLXXXXV *A di VIII Aprile. FINIS.* Infra ſignum Typographicum Zaroti, literæ ſcilicet *A* & *Z* ab utraqve parte effigiei crucis expreſſæ, cum hoc ſubſcripto diſtico:

Stemmata virtutum ſunt hæt digniſſima laude
Qvæ poſſeſſoris nomina cauſa (cula) *tenent.*

In folio 94 *incomincia el quinto libro*, qvamvis in proœmio tantum promittuntur

 qva-

qvatuor: *diſtingviro l' opera in qvattro libri*, qvorum qvatuor librorum argumenta potiora etiam in proœmio proponuntur. *Niceron* Memoires Tom. XXV ſcribit librum qvintum primo adjectum fuiſſe iu editione Veneta anni 1543, *Göze* autem Merckwürd. loc. cit. invenit illum jam exſtare in editione Venet. 1517.

Editionem noſtram, qvæ nec in Annalibus Maittairianis, nec apud *Clement* occurrit, cognovit *Mazzuchelli* Scrittori d' Italie Tom. II. pars 4.

1496.

XXVI. Synonima Britonis. Qvarto.

Editio libri rariſſima, & a nullo, qvod eqvidem ſciam, deſcripta Bibliographo: Vetuſtiſſima apud *Maittairium* eſt ab anno 1498.

Con-

Conſtat opella hæc foliis 8; character eſt gothicus, caret cuſtode & ciphris. non vero ſignaturis: primum folium duas repræſentat ſimias, arbori aſſidentes, æri inciſas una cum nomine Typographi *Felix* & infra hoc diſtichon.

Sedulus abſtruſum *Felix* opus edidit: in qvo
Nomina discuſſa plurima nube patent.

In ejusdem folii pagina altera. *Johannes chappuis Magiſtrum Simonem henricum ſibi cum vicinitate, tum amicitia conjunctiſſimum plurima impertit ſalute. — Cogitanti michi quid juvenibus in rem futurum in medium evolare poſſet, voluminaqve in ſancti victoris pariſienſis bibliotheca revolventi multa (innumeri ſiqvidem pene ſunt, qvos locus ille complectitur libellos) occurrit codicillus cognitu facilis: qvem notule veteres britoni cuidam adſcribentes ſynonimorum Pratellum recte vocitaverunt. — Sepoſita jactantia qvacunqve aſſerere verebimur minime: nos & aliqva ſedibus a priſcis in alias tranſtuliſſe & pro ingenioli ca-*

pacitate caſtigata ſingula (diminuentes nichil: plerumqve augmenti nonnichil apponentes:) ſub alphabeti ſerie — collocaſſe. Qvod tandem opuſculum mea ſententia juvenibus accomodum Felix ille impreſſor diligentiſſimus ſublimi feriens ſidera vertice ſuis optimis caracteribus imprimendum curavit. Et ſane literæ non invenuſtæ, & charta qvoqve candida & lævis.

In fine folii ſexti:

Pratellum Synonimorum
Britonis dat juvenibus
Multorum dogmata morum
Pro texendis carminibus.

Infra:

Prodiit in lucem felice premente libellus
Qvem ſcripſit britonis ingenioſa manus.

Et in fronte |folii ſeptimi: *Duodecim decades Johannis de gallandia;* totum vero opuſculum verbis clauditur ſeqventibus: *Expliciunt ſynonima britonis nec non duodecim decades Johannis de gallandia, qvæ diligenter*

Digitized by Google

ter & correcte transſcripſit pariſiis Felix balligault vir auſpicatiſſimus in confinio collegii remenſis quarto nonas ſextiles. Anno a natali ſalvifico Milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſexto.

Typographus, qvem *de la Caille* Hiſtoire de l' Imprim. pag. 70 nominat *Baligant* propria ſui ipſius laude mire delectabatur, hinc ſæpius libris ſuis ſubſcripſit: *miro caractere*, & ſeqventibus verſibus ad ſuum alludebat nomen,

Felix qvem faciunt aliena pericula cautum
Felici monumenta die felicia Felix
Preſſit: & hec vicii dant retinentve nichil.

Brito, qvod nomen Synonima in noſtra præferunt editione, ut & in Maittairiana anni 1498 Ann. Typ. Tom. I. ed. 2 pag. 683, minime eſt nomen proprium viri, ſed eſt nomen gentile: nec nomen proprium ſcripti hujus autoris, natione Britonis v. Britanni, erat *Guilielmus* (Camber qvidam ordinis Mi-

norum ſeculo XIV clarus) ut opinantur *Jöcherus* Lex. Erud. pag. 1388, *Fabricius* Bibl. med. & inf. Lat. ed. *Manſi* pag. 282, *Du Cange* in præfat. ad Gloſſar. med. & inf. Lat. pag. 46, ſed eſt *Johannes de Garlandia*, qvi qvidem Anglus, Grammaticus & Poeta inſignis, ſeculo florebat XI. — Sed hac de re plura ſub No. ſeqventi.

SINE NOTA LOCI ET ANNI

XXVII. Opuscula Johannis de Garlandria. Qvarto.

Autor apud *Tannerum* Biograph. Britann: Johannes *Garlandius*, apud *Du Cange* in præf. pag. 43 & in Diſſertatione de Lexicis Latinis *Gesneri* præfixa Theſauro Johannes *de Garlandia* vocatur. Synonima ejus, qvæ in medio ævo in ſcholis vulgo prælegebantur, & qvorum apud *Maittairium* nullam inveni mentionem, prodiere ſub ejus nomine Coloniæ 1490 & Londini 1496 Qvarto. vid. Autor. nuper laudatos.

Pri-

Primum in noſtro volumine locum obtinet *Textus equivocorum* [*cum commento* in foliis 76, abſqve reclamantibus & ciphris; habet ſignaturas non ſub linea extrema ſed ad extremæ lineæ latus poſitas, charta eſt fuſca, characteres monachales v. gothici, [præſertim in commentatione minutiores valde abbreviati & lectu perdifficiles.

Fontes, ex qvibus hauſit commentator, ſunt Ebrardus Græciſta, Huguitio, Floriſta cæteriqve abjectioris autores latinitatis: abſurdiſſimis & inſulſis ſententiis & verborum explicationibus, lingva barbara propoſitis, totus ſcatet liber, v. c.

Affectum carnis corruptio carnis & omne
Crimen homicidii peccatum ſtirps cruor & vis
Talia ni fallor ſignantur nomine ſangvis.

De

De his commentator ita. *Hic autor eqvivocat hoc nomen ſangvis Nam primo ſignificat carnalem concupiſcentiam, unde in evangelio: beatus es ſymon barjona qvia caro & ſangvis non revelavit tibi. Secundo ſignificat curruptionem virginitatis, ut ibi: Qui non ex ſangvinibus neqve ex voluntate carnis. Tertio ſignificat crimen homicidii, unde in libro Regum: non edificabis mihi altare qvia vir ſangvis es i. e. homicidii. Quarto eſt peccatum, unde pſalmiſta: Libera me de ſangvinibus. Quinto eſt progenies, ut ille eſt de meo ſangvine. Sexto ſignificat cruorem & hoc eſt ejus communis ſignificatio. Ultimo eſt vis generativa, unde Albertus: Homo leproſus generatur ex ſemine mulieris menſtruoſo* — Sed manum a tabula, puto enim lectorem exclamare: ohe, jam ſatis eſt!

Sub calcem hæc tantum reperiuntur verba: *Expliciunt equivocationes cum notabili expoſitione.*

Se-

Seqvuntur in foliis 52 ejusdem farinæ *Compoſita verborum cum commento:* charta vero albior, typorumqve gothicorum figura haud invenuſta: verba & ſententiæ qvædam ſimul vertuntur in lingvam Belgicam ex. gr.

Diruo, rodo, paro demolior hæc tria ſignat
Molior artis opus, molo granum, mollio ceram.

Molior i. e. conari, ut: hoc ipſum eſt qvod magnopere ſcire molior. Molere malen. *Mollio* weeckmaken *Demolior* breken *ut: qvicqvid extruxi tu demoliris. Rex demolitus eſt urbem. Secundo ſignificat* knagen d) *ut canis oſſa demolitur, tinea veſtem, erugo ferrum. Tertio ſignificat machinari, ut demoliebatur me ſeducere. Non is deifica demolitur i. e. cogitat. Amolior* hem doer ſteken. *Terencius: hinc vos amolimini qui mihi impedimento eſtis. Item faceſſe hinc* ſteckt yn doer.

d) Noſtratium gnave.

Con-

Continet deinde volumen noſtrum *Verba Deponentalia* in 15 exſcripta foliis, qvoad lingvas barbaram latinam & vulgarem germanicam, typorumqve formam cum proxime præcedenti ſectione convenientia. Ab initio Commentator in notis habet hæc. *Ut ajunt nonnulli Johannes de Garlandia videns errorem qvam plurimorum non habentium differentiam inter verba deponentalia & verba paſſiva hunc libellum de verbis deponentalibus metrice collegit.*

In hocce, ut vocat commentator, libello ſæpius citantur Ovidius, Horatius, Lucanus. Ex. gr. *Horatius in Epiſtolis: Metiri ſe qvemqve ſuo modulo ac pede verum eſt i. e. conveniens eſt.* Verſus permulti occurrunt ita dicti memoriales, ex. gr.

Latinum fari, bene ſcribere, verſificari
Hæc tria nullus habet niſi creber conferet uſus.

Tergiverſor vertitur bewympelen, *caſtramentor* bolwercken, epulor eten; teſtor tugen; moderor matigen; ulciſcor wrecken.

De-

Deniqve in charta iterum fuſca, tenui & rudi charactere excuſa habentur *Synonima magiſtri Johannis de Garlandria cum notatis.*

Hic expreſſe indicatur autor hujus opuſculi, qvem etiam reliqvorum præcedentium eſſe autorem nullus dubito: de proxime antecedenti libello eandem qvoqve commentator fovebat ſententiam.

Textus Synonimorum ſic incipit:

Ad mare ne videar latices deferre, camino
Igniculum, denſis vel frondes addere ſylvis
Hoſpitibusqve pira calabris, dare vina lieo
Aut cerei (cereri) *frugis, apibus mel, vel thima pratis.*
Poma vel autumno, vel mollia thura ſabeo
Nil veterum certis curo ſuperaddere dictis
Sed dare lac pueris propono, parva puſillis
Qvos ſolum ditant materne manera lingve
Sermonis tribuo pueris elementa latini.

Nunc ſimul audiendum eſt initium Synonimorum *Britonis*, vel potius Pſeudobrito

tonis reipſa Johannis de Garlandria, ſed qvæ Johannes Chappuis, ut ipſe in editione pariſ. allata „ aſſerere non veretur, aliqva ſedibus „ a priſcis in alias tranſtulit, & pro ingenioli „ capacitate caſtigata ſingula ſub alphabeti „ ſerie collocavit: & qvæ Felix ille impreſſor „ diligentiſſimus ſublimi feriens ſidera vertice „ imprimenda curavit.

Ad mare ne videar latices deferre: camino
Igniculum: frondes denſetis addere ſilvis
Hoſpitibus calabris pira mittere: vina lyeo:
Aut cereri fruges: apibus mel, vel thyma pratis:
Poma vel alchynoo: vel mollia thura ſabeo:
Nil veterum dictis curo ſuperaddere multis.
Sed dare lac teneris proponens dulce labellis,
Sermonis tribuam pueris elementa latini:
Qvos ſolum docuit vernacula lingva profari.

Ex allatis jam abunde patet Pſeudobritonem & Johannem de Garlandria eſſe unum eundemqve. Johannes Chappuis ex Bibliotheca S. Victoris Pariſienſis edidit ſolummodo

do textum; in editione vero, qvam manibus jam tractamus, absqve indicio loci & anni procurata, ſimul adeſt *commentum:* ſpeciminis loco qvædam ſic habeto: *Vagor vagaris idem eſt qvod errare vel ambulare. Inde vagabundus, & vagus vagi eſt mimus vel truphator qvi ſolet currere per diverſa loca ad menſas dominorum unde.*

Qvi ſua dat mimis fallitur ille nimis.
Muſca canes mimi ſunt ad convivia primi
Non invitati veniunt prandere parati.

Capſellum dicitur proprie illud vas in qvo reliqvie ſauctorum ſunt repoſite.

Ad textum ſeqventem:

Dic anachoritas incluſas ac heremitas
Ab heremo venit hoc ſed ab ana naſcitur illud
Hinc anachorite qvaſi corde ſuprema colentes.

 Non

non minus inepte ſic incipit commentum:

Hic autor ponit conſynonima illius nominis anachorita. Pro qvo ſciendum qvod anachorita dicitur ab ana qvod eſt ſurſum & cor cordis & teneo tenes tenere. —

Balatro ɔ: leccator.
Mimi balatrones caupones & meretrices
Qvos laudare ſolent hos ſpoliare ſtudent.

Deniqve ultimum transſcribam textum Synonimorum; nec verbum amplius addam.

Qvatuor ex puris vitam ducunt elementis
Allec unda fovet, gamaleon in aere vivit,
Talpam nutrit humus, flamme paſcunt ſalemandram.

Concluſio operis ſic ſonat. *Cujus opuſculi conſumatione benedictum ſit ens entium intima noſtra devotione. AMEN.*

J. C. H.

Sub his, ut opinor, literis latet nomen artificis, qvi jam deſcripta impreſſit opuſcula;

la; illud vero nondum mihi contigit indagare: locus impreſſionis ſine dubio eſt Daventria, ibi enim ſeculo XV in ſcolis prælegebatur Johannes de Garlandria, ut conſtat ex Vita *Eraſmi* Roterod. Tom. I. operum Eraſmi edit. Lugdun: præmiſſa; adde, qvod in opuſculis occurrant *Brugi, Daventria, Brabantia*, item qvod in folii pagina anteriori ante *Verba Deponentalia* ligno inciſus conſpiciatur *Sctus Lebuinus* altera manu librum & altera crucem tenens, hic vero *Lebuinus Libuinus* vel *Livinus* Gandavi Flandriæ capitis apoſtolus & patronus audit in *Antonii de Macedo* Divi Tutelares orbis Chriſtiani. pag. 442: qvibus plane evincitur librum alicubi in inferiori Germania eſſe excuſum.

Qvod ad noſtram de Britone & Johanne de Garlandria, ut uno & eodem, propoſitam ſententiam attinet, neminem morari poto; Johannem Chappuis Pratellum Synonimorum 1496 Pariſiis edentem inſcium, ut ex dedicatione patet, fuiſſe editionis Synonimorum jam 1490 Coloniæ adornatæ, cum

Digitized by Google

nulla iſtis temporibus darentur diaria erudita vel annales litterarii, nec ullum tale, uti nunc, inter Eruditos in diverſis regionibus intercederet commercium.

1500.

XXVIII. Bessarion contra Turcos. Qvarto.

Opuſculum forma typorum gothica in charta candida, cum compendiis ſcribendi qvibusdam, excuſum inſtructum eſt ſignaturis, ſed nec reclamantibus, nec ciphris.

Folium primum ſeqventem prolixum præfert titutum. *He ſunt non minus elegantes qvam utiles Beſſarionis Cardinalis Niceni epiſtole & orationes de arcendis immanibus turcis a finibus chriſtianorum: generoſis Chriſti ſalutis & pacis auctoris militibus ac principibus magna ſedulitate, curaqve legende & interpretande ut excitatis aliqvando ſenſibus evigilent & feralem antichriſti ſectam etiam nunc*

Digitized by Google

nunc cervicibus ſuis imminentem repellant. Beſtia nunc enormem rictum aperuit ut pannonias, italias, germanos, gallias. hiberiam, & brytannicas inſulas deglutiat, Pagiaſetho inſvavis, infauſtiqve nominis tyranno ſue impietatis uſa miniſtro &c.

Dum in eo eſt autor, ut Principes Chriſtianos ad mutuam exhortetur concordiam, citat Homerum de Diſcordia:

Principio parva eſt, terram ſed protinus imis
Contingens pedibus caput inter nubila condit.

Alio loco extant verſus ſeqventes:

Cappadoces, Phrygii; virides ubi flumine ripas
Curvat, & argutos audit meander holores
Et veteres Eneti, Cares ubi dicitur ortum
Augurium, Lycii, ponthus, Bithynia dives
Hanibalis tumulo inſignis, Lydiqve vetuſtum
Unde genus Tuſcis, fulvas ubi volvit harenas
Divitibus Pactolus aqvis: hæc omnia noſtris
Hoſtibus, & rigido parent invita tyranno.

Sub finem libri legitur: *Ex officina Guidonis mercatoris anno Chriſti MCCCCC octobris XXI a qvo ſolo victoria & ſperanda, &*

petenda eſt Cui ſit honor, decus & imperium In ſecula. Amen. — Locus impreſſionis, qvi hic non nominatur, ſunt Pariſii, ibi enim inde ab anno 1490 officinam typographicam poſſidebat *Guido Mercator* vel *Guy du Marchand*, v. *de la Caille* Hiſtoire de l' Imprim. pag. *66*.

De aliis opuſculi noſtri editionibus legantur partim *Maittaire* Tom. I. ed. 2 pag. 294, partim *de Bure* Bibliogr. bell. Lettr. Tom. I. pag. 186, ut & *Clement* Bibl. crit. Tom. III. pag. 25.

Complectitur editio noſtra primo omnia, qvæ *Nic. Reusnerus* Orationum & Conſultationum de bello turcico volumini II. pag. 175-235 inſeruit, ad qvem Lector remittitur: hoc tantum monemus 1mo qvod *Reusnerus* Epiſtolam Card. Beſſarionis ad Abbatem Beſſarionem male ornaverit titulo orationis; 2do ea, qvæ *Reusnerus* edidit inter notas parentheſeos literis minoribus vel Curſivis expreſſa, in noſtra editione margini ſint adjecta; 3tio in oratione ſecunda, vel, ſi præfixa epiſtola ad Abb. Beſſarionem orationibus annumeretur,

in

in oratione tertia citetur proverbialis locutio *σύν τε δύ' ἐρχομένω* ex *Homeri* Iliad, (*k*), ubi Diomedes iturus exploratum, qvid agant Trojani, comitem poſtulat. Id enim fore tum jucundius, tum tutius. v. *Eraſmi* Adagia edit Hanov. 1617 pag. 91. Citat vero editio *Reuſneri* ita: *σύν τε δύ' ἐρχομένω μεγα ἀλλήλοισιν ὄνειαρ, ut ille canit.* Qvis canat, neſcio: homericus nempe locus ſic ſonat:

„ *Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν* “

„ *Ὅππως κέρδος ἔῃ:* “ editio Gvidonis habet: *ut ille inqvit* — — his vocibus ita diſpoſitis, ut græca homerica *σύν τε δύ' ἐρχομένω* anteirent, ſeqverentur poſt *ut ille inqvit μεγα ἀλλήλοισιν ὄνειαρ:* ſed ſpatium relictum eſt vacuum, officina Gvidonis typis forſan nondum græcis inſtructa.

Continet 2do Editio Gvidonis *Mahometis II* ad principes & populos diverſos epiſtolas cum hac nota in margine *he preceſſoris turci ſunt epiſtole.* Eædem epiſtolæ auctiores prodiere impreſſæ *cracovie impenſis ſpectabilis*

viri domini Johannis Haller e) civis cracovienſis per Florianum Vuglerium. Anno domini 1513. in forma chartarum 4ta ſub hocce in fronte titulo: *Epiſtolarum Turci Magni per Laudinum Libellus ſententiarum gravitate refertiſſimus additis nonnullis lectu dignis epiſtolis.* Limatius deniqve edebantur hæ epiſtolæ ab *Hermanno Vaſtelabo* Marpurgi 1604. 8vo. Ex Hermanni dedicatione hæc excerpſi: „Ad interpretem epiſtolarum *f*) qvod attinet, „ is eſt Laudinius Eqves Hieroſolymitanus, ad „ qvem non minor laus ex verſione redundat, „ qvam ad autorem ipſum ex compoſitione: „ Etenim ſenſum peregrini ſermonis adeo „ pulchre & ſignificanter expreſſit, ut Tullia„ næ orationis elegantiam & ſvavitatem pror„ ſus

e) Hic Johannes Hallerus patria Noribergenſis primus Cracoviæ typographus, ubi tandem ad conſularem evectus eſt digvitatem Literar Muſ. 1 Band pag. 295. conf. J. D. Hoffman de Typographiis Poloniæ pag. 5 & ſeqq.

f) Lingva originalis epiſtolarum fuit Syra & Græca, partim etiam Scytica, ut putat editor in argumento præfixo.

„ ſus redoleat. Unde ſuperiorum temporum „ qvidam doctrina & judicio præcellentes viri „ hoc opuſculum latinæ facundiæ tyronibus „ proponere non erubuerunt. Nam oppido „ intelligebant præter lingvam hic etiam „ pectus multarum rerum hiſtoriarumqve „ cognitione informari & perpoliri. “ *g*)

Specimen dabitur & laconicæ brevitatis, qvam in literis ſuis amare fingitur Mahometes, & correctionis Vaſtelabianæ tantum non ſemper felicis.

Turcus Venetis.

Ad patras ingenti cum exercitu veni, vidi, & vici: hæc vobis cum maximo reipublicæ detrimento nunciamus.

 Ve-

Digitized by Google

Veneti Turco.

Nec belli uſu, nec virtute militum, ſed nos fortuna ad patras *ſuperaſti: qvæ cum minime ſit in poteſtate hominum ſita, eandem ipſe rerum viciſſitudinem (qva nunc leviſſime omnium ſtolidiſſimus gloriaris) expecta parum enim laudis victoria habet: in qva plus fortunæ ludibrio actum eſt,* qvam *hominum virtute ſeu conſilio proviſum.*

Editio Cracovienſis cum Pariſienſi convenit: ſed lima Vaſtelabi omnia confudit, loco ultimæ periodi reſtituendo: *Pax enim laudis victoriam habet, in qva plus fortunæ judicio actum eſt, qvam hominum virtute, ſeu conſilio proviſum*, qvæ qvidem verba nullum omnino, ſi qvid ſapiam, ſenſum habere poſſunt. *h*) Cæ-

h) Habes hic ſimul Lector, exemplum ſatis luculentum (plura enim afferre cum poſſem, in re per ſe clara non lubuit) extra omnem ponens controverſiam, qvam utilis imo qvam neceſſaria ſit cognitio & collectio editionum librorum antiqvarum & ſub incunabula artis typographicæ prodeuntium.

Digitized by Google

Cæterum jam dudum inter Eruditos conſtitit epiſtolas hasce non eſſe genuinas, vid. Commentat. de Fatis lingvarum orient: Viennæ 1780 Fol. editam pag. 93, ubi ſeqventia leguntur: " Exſtat opus Seculi XV, „ ſpurium & apocryphum eſſe res ipſa loqvi„ tur, qvod inſcribitur: Epiſtole Maumetis „ Turcarum Imperatoris elegantiſſime multa „ prudentia acrimonia referte. Autor Me„ morabilium Bibliothecæ Dresdenſis eas ſup„ poſitas, atqve a qvodam exercitii cauſa con„ fictas & non niſi latino ſermone exaratas eſſe „ jam ante animadvertit. Ceterum de variis „ libri editionibus conſulendus eſt *Freytagius* „ in Adpar. Litterar. Tom. I. pag. 188.

Tertio in ſua editione Gvido excudi curavit *Urbani ſecundi pontificis maximi ad principes Chriſtianos orationem.*

Qvarto habet *Preſentis Turci epiſtolam ad Lodovicum XII Francorum Regem chriſtianiſſimum datam ex caſtris noſtris ave Inſola*

qvingenteſimo; cum tali inſcriptione: *Soldanus Pagiaſeth Chan utriusqve Epiri, Aſiæqve & Europæ ſolus regnator, imperatorqve maximus gallorum regi.*

Qvinto *ultima peroracio* claudit volumen Gvidonis.

SINE ANNO ET LOCO.

XXIX. Johannes Gerson super Canticum Magnificat. Fol.

Ex variis, qvæ Johannes Gerſon Cancellarius ille ſeculo XIV Academiæ Pariſienſis celeberrimus compoſuerat, opuſculis hoc ſecundum *Maittairium* Annal. Tom. V. pag. 436 typis primum cum anni nota mandatum fuit; prodiit ſcilicet 1473, ſed absqve indicio loci impreſſionis.

Præſens Bibliothecæ Regiæ editio, ſi non antiqvior, ſane eſt coætanea: excuſa eſt in chartà rudi; ſingulæ paginæ in binas columnas dividuntur, & qvævis columna habet lineas 40, caret reclamantibus, ſignaturis, ciphris & di-

diphtongis; charachteres ſunt monachales minuti, inconcinni, cum crebris abbreviationibus, & non raro unus typus binas literas junctim complectitur; ductus verſuum ſunt admodum inæqvales; literæ initiales deſunt ut & interpunctiones, exceptis ſolis uno puncto craſſo & ſigno interrogationis.

Operis titulus hic: *Collectorium ſuper Magnificat*: Folio verſo hæc habes: *Seqvitur prohemium in cantico marie Magnificat. Magiſtri Johannis Gerſon cancillarii paryſienſis Doctoris egregii. — Canticum marie tractatarus in ſolacium peregrinationis mee. i)* — In folii ſecundi pagina priori in altera vero columna extat lectio hæc: *Benedictus deus qvi nos in peco k) ſolitudinis arto collocavit*, varians ab illa, qvam ſubſtituit editio Dupiniana Gerſonis oper. Tom. IV. pag. 235 ita: *Benedictus Deus qvi nos in pacato ſolitudinis atrio collocavit.*

Sub

Sub calcem ſeqq. *Explicit liber ſuper cantico virginis marie compilatus per me Johannem Gerſon olim Canciliarium pariſienſem;* poſt ſpatiolum: *Spes mea tota in ſola virginis gracia.*

Alpha & O.

N. G.

Ex ſymbolo appoſito, literisqve initialibus nominis typographi, patet librum hunc excuſum eſſe a Nicolao Gotz de Schletzſtat ſine dubio Coloniæ circa annum 1474, eſt enim typorum ductus, operarum ruditas, totaqve operis diſpoſitio prorſus conveniens cum editione Colonienſi *Ludolphi de vita Chriſti* de anno 1474, de qvo v. ſupra Specim. prim. pag. 6.

SINE INDICIO ANNI LOCIQVE.

XXX. Synonyma Stephani Fliſci. Qvarto.

Autor hujus opuſculi, qvi in *Ariſii* Cremona Literata Tom. I. pag. 278 vocatur Stephanus Fliſcus Soncinenſis, floruit medio ſeculi XV.

Apud

Apud *Maittairium* unica hujus ſcripti ex ſeculo XV. occurrit editio, Mediolanenſis ſcilicet anni 1480. Præſentem artis typographicæ primitiis eſſe adnumerandam nullum eſt dubium; caret enim ciphris, ſignaturis & reclamantibus; forma typorum eſt gothica major cum abbreviaturis non paucis; folia ſunt 108.

Stephanus fliſcus de Sontino juveni peritiſſimo Johanni meliorancio ordinatiſſimo civi pincentino cancellario paduano plurimam ſalutem dicit —, in folio primo. In folio ſecundo ſeqvuntur *ſententiarum variationes convenientes:* in hac vero editione unicuiqve ſententiæ variandæ & circumſcribendæ adjuncta eſt verſio in dialecto Saxoniæ inferioris, ex. gr.

De juvamine dei. God help uns,

De amore mutuo. Ick wolde dat du haddeſt my alſo leeff als ick dy.

holden. *Ergo neglecta improbornm ſocietate fac te bonis adjung-s* vel: *Ergo ſpreta vicioſorum familiaritate officioſos complectere* vel: *Ergo abjecta imperitorum conſvetudine doctos fac excolas* vel: *Ergo miſſa ſordidorum conjunctione fac liberalibus te aſſocias.*

Plura fuiſſent ſcripta niſi nuntius feſtinaſſet. Ick hadde dy meer geſchreu.n wenn de Bode langher ghetouet hadde.

Plura ſcripſiſſem niſi tabellarius feſtinasſet vel: *Plura literis commiſiſſem ſi mihi per tabellarii feſtinationem licuiſſet &c.*

Ich Begeer dat yd dy wol gha unn laet my dy bevolen ſyn.

Da operam ut valeas hoc mihi gratius facere nihil potes — & ſic opella his iisdem concluditur verbis: *valebis igitur feliciter mi Johannes & me Stephanum fliſcum Sontinenſem tuum ut ſemper feciſti plurimum adamabis* — & folio verſo: *In ſummis profecto occupationibus hæc pauca ſententiarum ſynonyma tibi abſolvi* — infra: *Sententiarum variationes ſive ſynonima Stephani fliſci poete eloqventiſſimi feliciter expliciunt.*

VA1 1524417